

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.10
Pol leta 0.50
Četrt leta 0.30

Pri oznanih in tako tudi pri naročninah se plačuje za nazadno pristojno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 kruz
7 " " " " 2 "
6 " " " " 3 "
Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tabakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Caserma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim neprepoznim se naročnina knjiža, ako se oglase pri opravištvu.

Jezičkovna ravnopravnost v Primorju za vlade grofa Taaffeja.

(Konec. — Glej št. 10.)

Imamo pa še druge pritožbe o svojih okrajnih sodnijah. Slovenskim strankam, ki so se drznile vložiti slovensko vlogo, odkladala se je rešitev z izgovorom, da ni pisarja, ki bi mogel v pravilnej slovensčini razsodbo pisati. Včasih se je slovenskim strankam zabavljalo, ker so se v sodnijah posluževale svojega jezika. Tako je n. pr. neki izpraševalni sodnik v Gorici nagovoril slovensko stranko (upokojenega vojaškega duhovnika) s temi le izrazi (v italijanščini): „Če ne govorite italijanski, ni moja krivda, ampak Vaša; učiti ste se imeli italijanski.“ Drugokrat izrazil se je isti sodnik o slovenskem jeziku vsodnji med obravnavo s slovensko stranko, rekoč (v italijanščini): „Danes sem premalo zajutrkoval, da bi govoril slovenski (sciaivo); če se Vam zdi, govorite italijanski. Mi ne gre (no la mi va giù) ta proklētji jezik.“

Ali ni tako postopanje proti §. 302 kazenskega zakonika, ki se glasi: „Kdor druge k sovražnosti zoper razne narode (ljudstva raznega rodu), zoper verske ali druge družbe, zoper posamne vrste ali stanovne državljanske družbe, ali zoper postavno priznane skupščine, ali sploh prebivalce države k sovražnim razprtijam med sabo nagovarja, spodbada ali zapoljati skuša, je kriv pregreška in, če se ne pokaže, da je to dejanje prepovedano pod večjo kaznijo, naj se obsodi v hud zapor od 3–6 mesecev?“

Pripetilo se je tudi pri okrajni sodnji v Korminu, da se je morala obravnavati odložiti, ker ni znal sodnijski pristav brati slovenskih vlog. Vseled tega morale so stranke brez vspeha vrniti se domu, ter mnogo časa čakati, da je voditelj sodnije dovršil svoje delo o novi intabulaciji na kmetih, ter povrnil se k sodnji, ker on edini je slovenskega jezika zadostno zmožen. Ali niso taki odlogi v škodo slovenskim strankam in razžaljivi za narod slovenski?

Iz vsega navedenega se visoko c. k. ministerstvo lahko prepriča, kolika krivica se godi našemu slovenskemu občinstvu zaradi jezika v c. k. okrajnih sodnijah. Radi tega ponavlja pokorno podpisano društvo „Slov. jez.“ svojo prošnjo v prilogi A, ter jo priporoča v povoljno rešitev.

Visoka c. k. vlada naj ne gleda toliko na složnost naših sodnijskih uradov, in na poročila, ki so složnosti prijazna, kolikor na blagor ljudstva in prospeh države, katera najde najstalnješo zaslombo v vestnem in popolnem izvrševanju državnih temeljnih postav. Z ozirom na te postav prosimo visoko c. k. ministerstvo pravosodja, katero ima po členu 11. drž. tem. postave od 26. decembra 1867 (drž. zak. št. 145) oblast, „na podlagi postav uredbe izdati in ukazati razglasiti ter podložne prisiliti, da izpolnjujejo iste, kakor postav same.“ — naj blagovoli zaukazati naslednje:

I. Dokler spadajo Slovenci iz Brd v okoliše c. k. okrajnih sodnij v Korminu in v Gorici ter c. k. okrajne sodnije v Gorici, morata biti v teh sodnijah oba deželna jezika slovenski in italijanski kot uradna jezika ter se nabita po želji strank. Razlogi. Že od l. 1867. je ravnopravnost vseh deželnih jezikov zagotovljena pravica (ein verbürgtes Recht), kakor veli ukaz vis. c. k. ministerstva pravosodja na predsedništvo graške nadsodnije od 18. aprila 1882 št. 20.513 — vendar se naše sodnije nič posebno ne brigajo za izvršitev ravnopravnosti, ter se proti strankam izgovarjajo, da nimajo v ta namen potrebnega povelja ter da velja še zmiraj stara navada, vseled katere se pri teh sodnijah samo v italijanskem jeziku uraduje.

Že dvorni dekret z dne 22. decembra 1835. št. 109 priznava deželnim jezikom pravico v sodnijah, ker veli: „Stranke morajo priložiti vsem listinam, ki niso pisane v sodnijskem ali v katerem dežel-

nem jeziku,.... potrjene prevode na sodnijski ali kateri deželni jezik.“ Če se je že ta čas vsak deželni jezik, ki ga prebivalstvo v okrožji sodnije govori, priznaval kot sposoben in opravičen za rabo v sodnijskih pismih, koliko bolj se sme v sedanjih časih splošnega napredka zahtevati, da se po vseh okrajnih in okrožnih sodnijah vpoljeje kot uradni jeziki vsi v okrožji dotične sodnije živeči deželni jeziki; kajti sedaj je tako zahtevanje še bolj opravičeno, kot naravno in neobhodno potrebna izpeljava državne temeljne postave od 21. decembra 1867. (drž. zak. 142), katera v členu XIX. priznava ravnopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, uradu in v javnem življenju. Od leta 1867. že čaka slovenski narod na popolno izvršitev tega postavnega člena. Čas je torej, da se vis. c. k. ministerstvo pobriga in imenovano državno temeljno postavo praktično izpoljati ukaže in če treba, to izpoljavo prisili; vsaj po §. 12. drž. temeljne postave od 21. decembra 1867 (drž. zak. 145.) so odgovorni „vsi državni služabniki za izpolnovanje državnih temeljnih postav, kakor tudi za državnim in deželnim postavam primerno uradovanje.“

Dolgo že čakamo na to po naših sodnijah, da bi nam upeljalo tudi slovenski deželni jezik v svoje urade ter konec storilo temu, da so slovenskim strankam v tujem jeziku uraduje. Nadjati se jo od visokega c. k. ministerstva pravosodja, da to „primerno uradovanje“ strogo zapove.

Dalje prosimo, da bi visoko c. k. ministerstvo ukazalo:

II. Pri c. k. okrajnih sodnijah v Gorici in v Korminu, kakor tudi pri c. k. okrajni sodnji v Gorici morajo se ne samo sprejemati, ampak tudi reševati vse vloge in tožbe, tudi pravne tožbe, bodisi pri kazenskem ali v civilnem postopanju, v obeh deželnih jezikih, ital. in slovenskem, in to po želji strank. Tudi zapisniki, ki jih sodnik narekuje, morajo biti pisani v tistem deželnem jeziku, h kateremu se prostovoljno priznava tožitelj. Odgovori, replike, duplike itd. naj se spisujejo v tistem deželnem jeziku, kateroga si stranka izbere. (Že patent 1. maja 1781 §. 13 govori: „Obe stranki, kakor tudi njih zagovorniki naj se poslužujejo v svojih govorih deželne jezika.“)

III. Notarska pisma, katera postavljajo temelj pravnim razm. am med strankami, morajo biti pisana v tistem deželnem jeziku, ki si ga stranke izvolijo. (Postava od 25. julija 1871. št. 75. §. 43. odstavek 1, isto ukazuje.) Vseled tega treba nastaviti v Gorici in v Korminu notarje, slovenskega jezika popolnoma zmožne.

IV. Izpraševanja prič in njih izreki naj se pišejo v zapisnik v istem jeziku, ki ga prič rebo. Pri sege morajo se narekovati vselej v pravilnem jeziku, ki ga prič govori. Samo take priče, ki bi ne bile nobenega deželne jezika zmožne, naj se — ako potrebno — zaslišijo po zaprišenih tolmačih, ki so pričinega jezika popolnoma večji.

Visoko c. k. ministerstvo! Prepričani smo, da bodo vsi sodnijski uradniki iz patriotizma in iz pokorščine do višjih, katerim služiti so poklicani, prav radi tak ukaz vis. c. k. ministerstva izvrševali ter, če niso za to še zmožni, čas in trud žrtvovali, da se potrebnih deželnih jezikov naučijo in za svoje poslovanje potrebno zmožnost pridobijo. Imamo že zdaj po naših sodnijah nekaj slovenskih in italijanskih uradnikov, zlasti sodnijskih voditeljev, ki so obeh deželnih jezikov zmožni. Toliko več se jih je nadejati, ko izidejo zgoraj navedeni ukazi. Ako bi pa kateri uradnik ali kancelist ne mogel ali ne hotel prisvojiti si znanja tistih deželnih jezikov, ki se v okoliših dotične sodnije rabijo kot uradni jeziki, prestavi naj ga vis. c. k. ministerstvo iz službenih ozirov v tako službo, za katero je sposoben; ker postav se so

nad uradniki in uradniki so zavoljo ljudstva, ne pa ljudstvo zavoljo njih.

Na njegovo mesto naj se pa pokliče naših deželnih jezikov zmožen uradnik, kakoršnih mnogo, proti svoji volji, službuje v neslovenskih dežolah. Ako visoko c. k. ministerstvo hoče doseči namen drž. tem. postav, mora rabiti tudi primerna sredstva, ter postavljati v državne službe take uradnike, ki so za nje sposobni na vse strani!

K takemu postopanju sili nekako tudi člen 13. državne temeljne postave od 21. decembra 1867 (drž. zak. 145), ki se glasi: „Vsi organi državne uprave morajo v svoji službeni prisegi objubiti tudi neprelomljivo izpolnovanje državnih temeljnih postav.“ In službena prisega, mislimo, je svota; ž njo je državni uradnik zavezan v svoji vesti; ž njo odgovoren je torej cesarju in Bogu, najvišjemu sodniku.

V tem času, ko sovražna irredenta na jugu in na severu po naših lepih dežolah roko steguje in v naši ljubi domovini Avstriji narode draži, treba v pomnjenje narodov, zastavo ravnopravnosti vseh jezikov visoko držati ter v jezičkovnem oziru ravnopravno uradovanje po naših sodnijah nemudoma upoljati, da v rosnici obvelja tudi gledé narodnih jezikov izrek: „pravica je temelj državar!“

Biljana, dne 18. avgusta 1886.

Kat. pol. nar. društvo „Slovenski jez v Brdih“
Podpisani vsi odborniki.

Za goriške vikarije nekaj.

Slučajno naletel sem te dni na najnovejšo razsodbo upravnega sodišča v zadevi duhovenske kongue. Stvar sama sicer ne zadeva neposredno goriških vikarijev; ali iz te razsodbe dá se nekako sklepati, kak vspeh bi znale imeti njih pritožbe pred upravnim sodiščem, ako tudi c. k. ministerstvo potrdi odloke tržaškega namestništva, ki vikarije uvrščuje med pomočne duhovne. Predmet obravnave pred upravnim sodiščem je bil ta: Neki dušni pastir občne bolnišnice v Lvovu je zahteval, naj se mu vseled nove postave o kongruji z dne 19. aprila 1885 plača zviša. Namestništvo kot prva instanca v tej zadevi je zahtevo odbilo, rekši, da dušni pastirji v bolnišnicah se ne morejo prištevati v smislu nove postave dušnim pastirjem. Duhovnik ugovarja proti temu odloku pri ministerstvu; ali zastoj; to potrdi odlok namestništva. Stvar pride pred upravno sodišče in to razsodi: „da imajo vsi duhovni, ki so po škofu k samostalnemu pastirovanju pooblašteni, pravico v smislu postave zahtevati povišanje svoje plače; iz aktov v tem slučaju predloženih pa ni dovolj razvidno, kako je pastirovanje pritožnikovo, kaka so njegova opravila („funkcije“ pravi sodišče) in ali izvršuje svojo ali tujo sodnost (ob er eigene oder fremde Jurisdiction ausübt); zato se zaradi pomanjkljivega reševanja (ob mangelhaften Verfahren) onega rekursa ministerstveni odlok ovrže.“

Iz te načelne razsodbe upravnega sodišča sledi troje: a.) da tudi ono, kakor je „Soča“ utrjevala o svojem času, razločuje dvojno vrsto samostalnih dušnih pastirjev, ker se sklicuje, svojo razsodbo utemeljuje, na oni del § 1. te postave, ki ne govori o kanonično umeščenih dušnih pastirjih; b.) da k samostalnemu dušnemu pastirovanju ni treba redne sodnosti po investituri, ampak da zadostuje neposredno pooblaščenje po škofu, ker sicer hi bilo upravno sodišče zavrnilo pritožbo onega neinvestiranega duhovna kot neopravičeno, in bi ne bilo ovršlo ministerstvenega odloka; c.) da mora ministerstvo po natančnejšem preiskovanju donesti dokaze, da dela in opravila onega duhovna, ki zahteva svojo uvrstitev med samostalne dušne pastirje, niso enaka opravilom investiranih duhovnov. Bistveni znak samostalne dušne pastirske službe v smislu te postave tedaj ni stalno umeščenje, kakor meni c. k. namestništvo v Trstu, katero je celo naše neodvisne vikarije (vicarii independentes) zato uvrstilo med pomočne duhovne;

ker jih more škof po svoji volji predstavljati („nuti amovibile“), — ampak neposredno pooblaščenje po škofu in opravljanje vseh tistih funkcij v določeni cerkveni soseski, ki jih opravljajo v svoji duhovni investituri dušni pastirji. Daljšega komentara k temu ne dam, ker o tem govoriča obširneje članka v lanskem „Soči“. Goriški vikarjev vprašanje sicer ni še rešeno; ali če pogledamo stališče, s katerega upravno sodišče celo zadevo razsojuje, nadejati se je, da končno tudi oni dosežejo samostalnost v smislu te postave ter povišanje svoje plače.

Ako se reši zadeva goriških vikarjev ugodno, nastane velika prememba v dosedanjih razmerah. Kako bi bilo v tem slučaju postopati z duhovske in svetne strani, izpregovoriti hočem o svojem času.

Dopisi.

V Gorici, 16. marca. — Vincencijeva družba priobči v kratkem svoje tiskano poročilo za leto 1886, katero razpošlje odbor vsem dobrotnikom in podpirateljem. Uže danes pa lahko trdimo, da tudi v preteklem letu je družba napredovala. Iz končnih računov posnamemo za danes to le. — Krajni pravilni svet, ki družo obe konferenci, imel je dohodkov 597 gl. 92 kr. in 595 gl. 01 kr. stroškov. — Zavod sester sv. križa za oskrbovanje bolnikov (sedaj 5 sester in 1 novica) imel je 1776 gl. dohodkov in 732 gl. 37 kr. stroškov. — „Oratorij“, Kapucinske ulice št. 16., za varstvo zanemarnjenih otrok imel je dohodkov 70 gl. 90 kr. in stroškov 41 gl. 26 kr. — Konferenca sv. Hilarija in Tacijana, z italijanskim poslovnim jezikom, imela je skrb za uboge v stolni fari in v fari sv. Roka. Imela je dohodkov 383 gl. 42 kr. in stroškov 364 gl. 10 kr. — Konvikti, Nunske ulice št. 8, ima sedaj 14 italijanskih in 2 slovenska dijaka. Dohodki: 2614 gl. 81¹/₂ kr. in stroškov 1244 gl. 34 kr. — Konferenca sv. Ignacija, s slovenskim poslovnim jezikom (predsednik I. pl. Kleinmayer), imela je skrb za uboge v farah sv. Ignacija in sv. Vida. Dohodkov je imela 374 gl. 22 kr. in stroškov 264 gl. 80 kr. — Studentovska kuhinja, Nunske ulice št. 8, katero je povprečno obiskovalo po 36—40 učencev, nam kaže za leto 1886 te le dohodke: ostanek 31. decembra 1885 leta 90 gl. 02 kr.; iz pušice delavnih udov 49 gl. 10 kr.; darovi podpirateljev 230 gl. 50 kr.; tri darovane delnice 30 gl.; male vplače nekaterih učencev 96 gl. 80 kr.; visoki deželni zbor goriški 100 gl.; določeni darovi 28 gl. 60 kr.; skupaj 625 gl. 02 kr. Stroški pa: 5760 porcij v vrednosti 345 gl. 09 kr.; nakup pohištva in popolnitev kuhinjske oprave 21 gl. 40 kr.; šolski pripomočki revnim učencem 24 gl. 60 kr.; obleka nekaterim dijakom 12 gl. 40 kr.; dijakom pomoč za stanovanje 15 gl.; stanovnjina za zavod od 1. aprila 1886. do 1. maja 1887 poplačana 86 gl. 66 kr.; odškodnina št. sestram od 5. novembra 1885 do 5. maja 1887 60 gl.; za odločene namene učencem 28 gl. 10 kr.; mali stroški 1 gl. 25 kr.; skupaj stroškov 594 gl. 49 kr.; tedaj ostane v tem oddelku le še 30 gl. 53 kr. Jednemu dijaku se je po prizadetju predsednikom podelil privaten študentski 60 gl. V študentski kuhinji sta se praznovala god sv. Alojzija in sv. Miklavža. Tudi Božič donesel je učeči se mladini po nekaterih posebnih dobrotnicah svoja darila. Natančneje pove poročilo. Bog podeli blagi in dobrodejni „studentovski kuhinji“ svoj blagoslov in tudi v letu 1887 mnogo človekoljubnih dobrotnikov! Ljubezen v samih čutih je le majhne vrednosti; prava ljubezen se kaže v dejanjih, v delih; in ta ljubezen naj obrodi v blagor našim učencem blagih sadov!

Družba v občini pravlepo napreduje. Leta 1884 je imela 2315 gl. 76 kr. dohodkov in 1641 gl. 58 stroškov; leta 1885. uže 4965 gl. 35 kr. dohodkov in 2819 gl. 30 kr. stroškov; v preteklem letu pa 6142 gl. 86 kr. dohodkov in 3856 gl. 27 stroškov.

Iz koboridskega Kota, 10. marca. — Kotari smo res trmasti, svojeglavni ljudje, ki se ne damo tako hitro prepričati. Da je temu tako, mi vaakdo pritrudi, ki nas le nekoliko pozna. Kajti znani so dolgotrajni prepri in neudnost zaradi zidanja nove cerkve v Sedlu. tako da še dandanes mrzenje in sovrašтво med občinami ni popolnoma ugasnilo. dasi je že dokaj vode po Nedilji poteklo v morje, odkar imamo novo cerkev. Vzvišeni gospod nadškof je lansko leto našo podružnico v Podbeli obiskal in svojo misel razodel zaradi mašč, ki se imajo tukaj brati. A v kljub temu se še zdaj nismo po vsem razsodbi podvrgli. Pa kaže se, kakor da bi nam kazena za to za petami sledila. Vrlj naš duhovni pastir g. M. Leskovec moral nas je zapustiti zaradi bolezni. Poslal nam je viši pastir družega enako marljivega duhovna, ki pa že dalj časa tako hudo boleha, da nam je vsa nada izgubila, da bi ga kmalu spet videli pred altarjem ali na leci. Po smrti r. J. Lapanje je tudi Kred brez du-

hovna, in najprej bude še dalje časa. Tudi tukaj se kaže elinost, kakor drugod. Bili smo samo v tem edini, da smo o pustnem času kar na treh krajih ob enem plesali. Ali in kje pa duhovnično postavimo, o tom se še dandanes nismo zedinili; kajti dosedanja bajta — ki si jo drugi prilastujejo — je na zelo neprimernem prostoru. — In pa ne porečeš, dragi čitatelj, da znam le grajati, naj omenim še to, da so Krejci letos svoji cerkvi lepe, nove orgle omislili, ki pridejo gotovo v „Sočinem“ listku v kratkem na rešeto. Ali bolje bi bilo, da bi bili za kaj drugega prej akrbeli.

Prav poudeljivo besedo si lansko leto, draga „Soča“, pisala, ko si spregovorila o Smodinu in Blažju, ki sta se za prazen nič toliko časa pravdala in klavala, dokler nista prišla oba skoro na beraško palico. Prav tako se godi tukaj v našem Kotu.

Dalč smo Kotari znani kot pravdarji. Da ne omenim celih stotin nepotrebnih in nespametnih pravn v tukajšnjem kraju, ki se leto za letom pri sodnji rešujejo, naj omenim le pravdo zaradi ničvrednega zila, zaradi katerega naz je večeraj slavna komisija iz Tolmina, obatoječa 4 oseb, se svojim dohodkom počastila.

Pred nemnogimi leti bil je Kot na glasu, da je deneren; ali dandanes ni več tako. In menim, da nespametne pravde so nas do tega privedle, da daje Kot prav obilo prosjakov.

Vem, da tuli drugod se v tem obziru ne gaja veliko bolje in da je ni morda občine, ki ne bi imela ene ali več takih nespametnih pravn. Pritožujemo se dez neznožno butaro, ki se nam sleherni leto naklada z dariki; a teh, ki si jih sami nemarno nakladamo, nočemo ne videti ne slišati. Le proresnična je prislovica, da pravda je raztrgana havda.

Zatorej je skrajni čas, da se spametujemo, da slučajne prepice doma praviamo in ne hodimo skoro dan hoda dragi čas tratit in naših žuljev denar zapravljat. Kdor ima ušesa, naj sliši!

Nepravdar.

Iz grahovske županije, 8. marca. — Sam ne vem, kje naj bi prišel; a naj bo, pri občinskih volitvah, ki so se vršile 25. jan. Mislili smo, da dobimo v kratkem novega župana; a do sedaj ni še volitev potrjena. Naj nekoliko popišem, zakaj ne.

Pri nas se ljudstvo navadno ni zanimalo za volitve, kakor se še za marsikaj drugega ne zanima; a drugače je bilo sedaj, ker vzbudili ste se dve stranki, solanjska župana in nasprotna. Ne morem reči, katera stranka je zmigala, a vendar sodim, da je županova v manjšini, ker čutila je potrebo, vložiti pritožbo proti volitvi. Strmito in čudite se, ljudje; županova stranka dokazala je sama sebi, da je pripeljala na volišče šest mož, ki niso imeli volilne pravice. Ali ni res, da je to lepa možkost, pred volitvijo prigajati volilce, naj grejo volit, a potem opočitati jim, da nimajo volilne pravice, ter še celo klicati po nekaterih občinih, naj se še enkrat pritožijo proti volitvi. Klicalo se je, se vé da, le tam, kjer je bilo upati, da g. župan dobi ljudi, ki bi mu podkrižili omenjeno pritožbo, da bi bila volitev ovržena in s tem občinarjem naloženi novi stroški. Vendar mislim, da spoznajo vsje oblasti, kako reči stojé. S takim razlogom bi se lahko volitev vseh ovrzla, ker župan bi lahko vsakrat po svojeji stranki poklical volilce, ki nimajo volilne pravice. Marsikdo bi rekel, da na to bi imela paziti volilna komisija; a ud komisije, ki je sosed omanjenim možem, se je izrazil, da jih ni poznal; drug neud se pa ni smel oglasiti; saj je bilo koj treba žendarmerije, ko se je neki oikan mož oglasil. Naj bude že, kakor hoče, samo jedno željo javljam, da bi vsja oblast našo volitev potrdila in ukazala koj izvoliti župana. Sicer misli naš sedanji župan, da nismo z njim zadovoljni in da ga vsled tega nočemo. Zadolvoljni z njim v resnici nismo, a če boče zopet voljen, ne bomo se pritoževali, ker vemo, da so v starešinstvu možje, ki mi ne bodo dovoljevali ukazovati, ampak le županovati, in zopominimo si tudi, pod čegavim pritiskom je bil izvoljen.

Grahovska županija, 10. marca. — V 9. št. cenjeno „Soče“ sem bral dopis, ki je priporočal, kateri možje naj se volijo v cestni odbor. Med drugimi je priporočal g. dopisnik tudi „Janeza Brišarja, župana na Grahovem, ki je v občini spoštovan“. Da, res, Janez Brišar je v občini spoštovan kot dober gospodar, dober žagar, dober mliinar, in tudi če ti je treba kaj strgarskega dela, njemu je izročiti, in zagotovim te, dragi bralec, da ga bodeš tudi kot strgarja spoštoval; a kot župan ni bil nikdar spoštovan, ker še nikdar ni nosil te časti. Mogoče je g. dopisnik mislil Franca Brišarja, župana grahovskega; a pokazal je, koliko pozna moža, ki ga je priporočal, ko niti njegovega imena ne vé. Prosim, dovolite mi, da jaz povem, kdo spoštuje Franca Brišarja. Spoštuje ga gospod dopisnik, ki ga ne pozna, za njim ga v prvej vrsti spoštujejo nekateri kvartarci, kateri ga pa še pred malo časom niso spoštovali; a sedaj, ko so jim povedali po družih gostilnah, da ne marajo za nje, da bi cele noči kvartali, in so hodile njih žene pod okno jokati, pričeli so ga spoštovati, ker on jim dovoljuje v svojej gostilni celo noči kvartati. Ne rečem,

da bi ga razen navedenih btatcev nikdo se sposto-val; a to gotovo vem, da ni v občini spoštovan. Če pa hočete kaj zvedeti o njegovem triletnem županovanju, povprašajte g. urednika, ker po njegovih listnicah soditi ima že nekaj dopisov o tem. Sicer pa vam tudi jaz marsikaj lahko pojasnim in nekaj tudi nekateri volilci cestnega odbora. Če je komu ljubo, položim lahko še marsikaj na svetlo sonce, da ostudni ples posuši in pokaže, kaj je dobrega.

Iz Rihemberka, 7. marca. — Napredek je res nekaj lepega; ali je pa to napredek, Bog vé. Dobili smo predpustno darilo, katerega nemajo še nikjer. Prišel je namreč ukaz, in sicer, kakor pravijo, ukaz z višjega mesta (katerega? Ur.), naj se Rihemberški otroci, dečki in deklice v šoli obligatno podučujejo tudi v nemščini. Zakaj in kako je to prašalo, ni še znano. Sreča nam je došla in sicer tem večja, ker samo nam. Sedaj bodo gledali naši sosedje, kako se bomo kmalu pogovarjali v blaženi nemščini.

Ali uverjen sem, da iz te moke ne bo kruha, da se otroci malo ali nič ne naučijo. Če bi so pa tudi dobro naučili, s kom bodo občevali, kje bodo rabili nemščino? (kot koproli Ur.) Naši kmetje in kmetice hodijo kupčevati v Trst in v Gorico, a ne v Berlin!! Nekorično je torej vpeljati nemški poduk v občini, v kateri se o Nemcih niti ne sanja. To ni nič drugega nego ubijati čas in zapravljati denar. Zato, Rihemberzanje, prosite, naj ostane vse pri dosedanjih navadi. Mogoče, da razvidijo tudi drugi, kar vi uže davno vidite.

Kr.

Rakovec pri Podmeleci, dne 5. marta 1887. — (Izv. dop.) Pred 5 leti sklenila je naša soseska napraviti si novo občinsko cesto iz Legarske skozi Rakovec v Klavže, da ne bi vedno tovorili brez osliča; in zdaj imamo uže toliko dodelano, da lahko vozarimo prodane pridelke do meje Podmelške občine t. j. do Klavž. Tu bi si človek mislil, da pride vsaj na kolovoz, če ne na cesto, kajti prav v Klavžah bivajo taki rokodelci, kateri jo neobhodno potrebujejo. Podmelčani, Knežani i Rakovčani. Tukaj so: barvar, strojar, kovač, žaga, mlinci in drugo. Tudi so uže čestokrat počastile imenitne osebe ta romantični vodopad ali slap. Ali kakšno poti imamo iz teh imenitnih „Klavž“? Naštejem Ti celo 3, dragi čitatelj!

Prva pot ali pa tudi, kakor mi pravimo, „stop“ (zares vredna tega imena) pelje iz Klavž proti Kneži v središo vas in je taka, da ne bi bili dobili enake niti v Hercegovini pred nekaterimi leti. Bodi si v letnem ali zimskem času, osobito pri deževnem vremenu, dere voda enako močnemu hidourniku po neizrekljivo spolzljih in oglajenih kamenih, tako da skoro ni mogoče ni človeku ni živali prekoračiti te komej 10 minut dolge poti. Koliko nezgod se je uže pripetilo na tem nevarnem kraju, kterege smatrajo nekateri za vožnjo pot! Naj Ti, dragi čitatelj, zadostuje en sam slučaj, ki se je prigodil pred letom, ko se je predrznil neki lesotržec iz Kanala s praznim vozičkom (koleseljnom) skozi ta stop. Zdrsnil mu je konj in vse skupaj šlo je v prepad; konj se je ubil in voziček je šel na kose. Ali se je pa kaj učinilo, da bi se zabranile take ali tudi večje nesreče? Zalibože nič!

Nič manj važna ni druga pot ali plaz ali mel, — no, naj bo kar hoče; vso podobo ima grape — iz Klavž v Podmelec. Po tej poti mora hoditi skoro četrtina Podmelških faranov vsako nedeljo in praznik in ob drugih prilikah. Po tej poti prenašajo v melško v vs les za poslopja, stello in drva iz Rakovca. In kakšna je ta pot, bolje plaz? Dragi bralec, lahko Ti povem. Če tudi se odtoka kapnica polovice Podmelške vasi na to pot, ima vendar na vsej dolgotosti (daljavo 10 minut) samo 2 odvodnika, še ta vedno polna in zasuta. Ako dobijo v njivi ali na travniku kamen, modrasa, žabo, vržejo to meni nič, tebi nič na pot. Težke hlode vlačijo kar po tleh po tej strugi. Ali ni to v resnici plaz? Šibki starčeki ne morejo plezati po takih plazih, otroci podvrženi strogim šolskim paragrafom se na takih poteh trudijo, da večkrat celo nevarno zbolijo. Iz človeške ljubezni karam Vas na tem mestu, Podmelčani, da bi ukrenili potrebno v zboljšanje te poti.

Tretja pot, imenujmo jo cesto, no! gre ob Bači in veže pred omenjeni stop. Tudi ta bila bi sposobnejša za enokolnico nego za voz; in kaj se je storilo v zboljšanje te črte od strani Podmelčanov? Presneto malo; samo toliko, da se je enkrat daljava prehodila in izvedela dolgotost. To so pa uže naši pradedge dobri vedeli, koliko ur hoda je po tej črti. Podmelčani, posnemajte vrlé Sv. Lucijske občinarje, ki so zgradili uže lep kočček ceste iz Bače proti Klavžam. Zdramite se veadec enkrat in vsaj delo odločite onim, ki so vedno pripravljani s krampom in lopat. Slavni novi cestni odbor pa naj bi navrgel dotičnikom nekoliko „knofov“ v veselje in podporo.

Y.

Z Bolškega, dnè 18. febr. — (Družba sv. Cirila in Metoda.) Bili so časi pri nas, ko je bilo štoto v „naglavnih greh“ če je bil kedò ud čitalnični.

Nu, pa čas teče. „Čas vrši se neprestano, seka rano ino zdravi!“ I pri nas je zasekal marisikatero hudo rano, ki se no bode zacelila še tako brzo. Nu, v nekih zadevah se vunder kaže zboljšanje.

Tako so nekateri črnogledi tudi trdili, da ni možno ustanoviti pri nas podružnice sv. Cirila. Hvala Bogu, da so se varali ta krat. Lani je bila tu ustanovljena omenjena podružnica; z odlokom od 20. decembra l. l. bila je potrjena, in večeraj 18. t. m. imeli smo l. občni zbor.

Po primernem kratkem nagovoru, ki je pojašnjeval: da naša družba dela prav po starem programu: „Vse za vero, dom in cara,“ prebrala so se še enkrat pravila podružnice. Na to bil je vsklikom potrjen dosedanji začasni odbor: predsednik monsignor Ivan Kumar, dekan in častni kanonik; podpredsednik Alojzij Zorč, poštar in posestnik; tajnik Širca, nasučitelj; blagajnik Gr. Šubič, c. k. davkar; za poslanca k zboru glavne družbe S. Gregorčič, oziroma Zorč.

G. Zorč nasvetuje, naj bi se vabile k pristopu i naše domorodne ženske — gospé in gospodičine slovenske. Nasvét dobi podporo in obvelja. Zbor se je sklenil sé zahvalo izvoljenih in s trikratnim „živio“ na presvitlega Vladarja!

Kakor sem dejal, zadovoljni smo bili sploh. A ipak smo jih videli še mnogo, ki jih ni bilo poleg. Upamo, da bode ob letu naše poročilo še bolje ugodno, da se oklenejo te podružnice še drugi vabljenci. Posebno pričakujemo izdatno pomoči od onih, ki so dika slovenstvu, na katere se domovina ozira. Gledé naših gospej in gospič se tudi nadajamo, da se odzovejo i tu. Delajmo vsi za razvoj svoje podružnice in s tem v prid glavne družbe; saj vode se stekajo v morje, a morje zopet vrača deželni hladilno, redilne ulage. Saj sem del: Trave sicer nisem slišal rasti; a slišal sem: kako so tam za goro — „Kamen obračali“ in „Kljun bručili!“

Dvakratni živio! vsakemu vrlemu narodnjaku; in po vrhu še pozdrav Trobarjev:

Bog živi vse na tem in onem sveti

Ki so za narod svoj v resnici vneti!

Zasténar.

Politični razgled.

Razgled na tem polji je zelo omejen. Nekoliko vestij o notronji politiki, ki so nam došle zadnje dni minolega tedna, je vse, kar moremo poročati. Sneg nas je tako zamel, da je pretrgana vsaka vez z zunanjim svetom. V državnem zboru vrši se razprava o ponovitvi pogodbe avstro-ogerske banke, ki je že početkom postala zelo živahna. Nemški liberalci se močno potezajo za to ustanovo, ki donaša posameznikom dosti in gotovega dobička, dočim je knez Lichtenstein raziskoval, ne bi li bilo umestno, da bi banka postala državna ter bi država sama dobivala dobiček, kateri gre sedaj podjetnikom in ustanovnikom v žep. Pametna misel!

V odsekih rešetá se prav marljivo proračun za leto 1887. Večina finančnega odseka sklenila je, da ne dovoli 10.000 gl. novemu sekcijemsku načelniku v ministerstvu za uk in bogočastje, češ da je treba v teh kritičnih časih štediti; prav za prav pa le radi tega, da bi svarila naučnega ministra Gautscha pred politiko, ki ne ugaja ni desnici ni avstrijskim narodom, temveč le nemškimi levičarjem.

Gledé zunanje politike bi še dodali, da vlada v Bolgariji strah in groza. Brez milosti velelo je regentstvo postreljati uporniške načelnike ter zapreti vse nasprotnike; celo bivši minister Karavelov je pod ključem. Kaj namerava Rusija v očígled tem grozodejstvom, ni še znano; a uradni list se je izjavil, da so meje ruske potrpežljivosti prekoračene. Ta izjava dela raznim velesilam dosti preglavice.

Če dodamo še to, da je stavilo Depretisovo ministerstvo v Rimu na dnevni red vprašanje, ima li zaupanje v zbornici, in da je dobilo le kakih bornih 20 glasov večine, povedali smo vse važnejše vesti, ki so nam došle v tem tednu.

Domače in razne vesti.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo razkazali smo v 10. številki „Soča“ 1194 gl. 63½ kr. v 11. številki pa 2034 gl. 03½ kr.; tedaj je došlo odboru v tednu med rečenima številka 839 gl. 35 kr. (in ne 939 gl. 75., kakor je bilo zadnjič povedano). V zadnjem razkazu izostalo je ime Josipa Gračiča, kapelana v Gračiči, ki je daroval 1 gl. 50 kr.;

a njegov dar bil je vračunjen v skupno vsoto 2034 gl. 03½ kr. Tako je bil tudi v razkazu preplač pri Erjavčevi besedi 6. t. m. izpuščen Vjekoslav Spinčič, c. k. okrajni šolski nadzornik v Kopru, ki je poslal „kot vstopnino“ k besedi 3 gl.; a v čistem dohodku one veselice v znesku 202 gl. 27 kr. vštét je tudi njegov dar. — Dalje so darovali: iz tržaške okolice: Kariš z Opčin 1 gl.; Štrukelj iz Trebič 2 gl.; Mejač 1 gl.; Urbančič iz Bazovice 1 gl.; Pertot 1 gl.; Relubeč z Opčin 1 gl.; S. F. 1 gl.; Pacor Andrej iz Trebič 1 gl.; Valentij z Opčin 1 gl.; — po g. And. Ferfolji v Kamnujeh poslali so naslednji dobrotniki svoje dari: Leopold Furlani, nadučitelj, 1 gl.; Favetti Anton (II. dar) 1 gl.; g.čna Karolina Uršič, učiteljica, 60 kr.; g.čna Marija Perc, učiteljica, 50 kr.; — Janez Marinčič, župnik Lipski na Koroškem, 2 gl.; Ivan Krajnik, učitelj iz Podmelci, 1 gl.; Neimenovan 2 gl.; Karol Čigon, vikar v Temnici, 1 gl.; Štandrežki fantovski pevski zbor 2 gl.; pred. g. Fil. Kramar nabral je v Dornbergu 16. gl. 10 kr., katere so dali: Amalija Golja in soprog 2 gl.; Janez Kadunc 2 gl.; C. G. 1 gl.; Fil. Kramar, župnik, 4 gl.; Bandel Andrej 50 kr.; Šinigoj Jožef, župan, 1 gl.; Mrevlje Jožef 1 gl.; Lužnik Andrej 40 kr.; Andrej Šinigoj 50 kr.; Andrej Šinigoj 50 kr.; Šinigoj Jožef Andrejev 1 gl.; Mrevlje Janez 30 kr.; Vodopivec Franc 20 kr.; Kralj Margeriti 40 kr.; Šinigoj Vinko 30 kr.; Jug Pepina, učiteljica, 1 gl.; — novih darov 37 gl. 20 kr.; vsch skupaj 2071 gl. 23½ kr.

Goriška slov. čitalnica je imela prirediti svojo običajno postno „besedo“ v dan sv. Jožefa. Ker pa nenavadno zimsko vreme uže nekaj dni jako zavira pevske in igralne vaje, odložila se je „beseda“ za prihodnji teden. Pel se bode na novo Foersterjev moški zbor „Mi pjevamo“, prav takó času primorni Abt-ov ženski zbor z glasovim „Oznánja zvon nam veliko noč“ in Kocijančič-ev „venec narodnih pesni“ tudi z glasovim. Razen tega se bodeti menda igrali dve kratki veseligr. — Sprva je bil odbor sklenil prirediti v postu dve društveni „besedi“. Ker se je pa bila „Erjavčeva beseda“ za teden zakasnila ter so pri tej „besedi“ izvrševale glavno nalogo čitalnične pevske in igralne moči, morala je jedna društvena „beseda“ izostati za povelikonočni čas.

Sneg imamo tudi v Gorici in sicer v obilni mori. Preteklo je že mnogo let, odkar nismo imeli tako lepe odoje, kakršna jo letos. Od nedolje do ponedeljka je sneg vse pobelil ter je padel še dvakrat, da bi se njegov sled ne zgubil tako hitro. Po drugih krajih mora biti sneg še veliko večji, ker od ponedeljka naprej smo ločeni od sveta in ne dobivamo pošte ni iz Italije ni z Dunaja in iz Ljubljane. Samo s Trstom in Korminom imamo nekaj zveze, a še ta je močno otežena. Telegraf je pretrgan in ne vemo, kaj se po svetu godi. Tolminska pošta vozila je par dnij le do Solkana; naprej so si pomagali, kakor so znali; zamude in neroci povsod, ki se ne dajo tako hitro odstraniti.

Konjske dirke bodo tudi letos 11. in 12. aprila, to je velikonočni ponedeljek in torek na Rojicah v Štandrežki občini ob goriški postaji južne železnice. Za konje zmagovalce odločena visoka darila od 50 gold. do 2000 frankov (blizu 1000 gold). Dirke bodo oba krat ob 4 popoldne, naj bo vreme kakršno koli. Kdor se hoče dirke udeležiti s konjem, mora to naznaniti do 2. aprila t. l. društvenemu tajnistvu, na Franca Jožefa cesti h. št. 6, ter plačati vstopnino od 10 gl. do 100 frankov. Oglasi se bodo sprejemali tudi pol ure pred vsako dirko pa proti dvojni vstopnini.

Občna bolnišnica in blaznica usmiljenih bratov v Gorici izdala je tudi za leto 1886 letno poročilo o boleznih in bolnikih, ki so se nahajali v njej. Koncem leta 1885 bilo je v občni bolnišnici 92 bolnikov. Leta 1886 bilo je sprejetih 911; izmed teh bilo je izpuščenih, in sicer ozdravljenih 601, zboljšanih 230, neozdravljenih 18; umrli so 104; s koncem decembra 1886 ostalo jih je v bolnišnici 50; vseh bolnikov bilo je torej v teku leta 1003. V blaznici bilo je koncem leta 1885 oseb 113; leta 1886 bilo je sprejetih 106; skupaj torej 219. Od teh bilo je izpuščenih leta 1886, in sicer ozdravljenih 19, zboljšanih 37, premoščanih 17; pobegnil je 1; umrlo jih je 36; s koncem decembra 1886 bilo jih je 109. Izmed odpravljenih bilo je oskrbovan h manj ko 3 mesece 23, od 3 do 6 mesecev 33, od 6 do 12 mesecev 13, od 1 do 2 let 26, čez 2 leti 15. Med bolniki bilo je 715 Goričanov, 238 pa iz drugih dežel; med blaznimi 206 Goričanov, 13 inozemcev. — Število postelj za bolnike je 100, za blazne 80; bolniki so se oskrbovali 28.443, blazni 44.901, skupaj 73.344 dnij. Oskrbuina za bolnike in blazne znaša v I. razredu 2 gl., v II. razredu 1 gl. 40 kr., v III. razredu za goriške bolnike 40 kr., za goriške blazne 50 kr., za tuje bolnike in blazne 70 kr. Bolniki se sprejemajo vedno, blazni pa le po nazaanilu, ki ga ima poslati dotična občina visokemu deželnemu odboru z raven sprideval pristojnosti in ubožtva in spridevala zdravniškega. Obiskovani se morajo bolniki vsak dan

od 2 do 4. popoldne, ob nedeljah in praznikih tudi od 9. do 10 ¼ dopoldne. Za obiskovanje blaznih je treba posebnega dovoljenja od predstojnika.

Krilanovih poezij dotiskana je v Hilarijanski tiskarni v Gorici 4. pola z enakó skrbjo in lično zunanostjo, kakor prejšnje tri. Kolikor smo mogli spoznati iz napisov posrednih poezij, razvrščene so po letih, v katerih jih je zlagal prerano umrli blagosretni mladenič. Zato se opazuje stalen napredek v obliki in v opevani snovi, ki je jako raznovrstna. Prvi in drugi zvezek bota obsegala slovstveno zapuščeno ranjkega v vezani, tretji pa v nevezani besedi. Gradivo za četrti zvezek v nevezani besedi, je uže nabrano a kakor smo slišali, ne še pripravljeno za tisk. Nadajamo se, da v nedolgem času bomo imeli prvi zvezek dovršen pred seboj.

Goriški domači pevci in igralci priredili so slovesno besedo v goriški čitalnici in došlo je toliko občinstva od blizu in z daleka, da se je vse trilo in da je bilo čistega dohodka nad 200 gl. V goriškem gledišči igrajo pa „umetniki“ iz daljnih krajev, kateri stanejo drag denar, a občinstva je tako malo, da so morali oni večer predstavo opustiti, ker je bilo baje le takih 40 poslušalcev. Zopet nov dokaz, kako malomarni so mnogi naši sosesčani italijanske narodnosti, ko jim je dana prilika, srkati sladko strd ali med iz duhtečih cvetlic, katere presajajo italijanske muze ali vile na goriška tla. žalostno!

Župnija v Muši dala je povod nekim goriškim možem, da so pronaljavljali Siketa barona Codellija kot italijanskega rodoljuba, ki bi bil obvaroval vsčeno župnijo pred slovenskim duhovnikom „Soča“ je povedala, da oni „slovenski duhovnik“, po katerem je žugala nevarnost v Gorici in v Muški župniji, je rojen Italijan, bivši učitelj Italijanščine sedanjemu Muškemu župniku, ki je našel milost v očeh goriških italijanskih križadov, in mnogim italijanskim patrijotom, ki so bojujejo za „pravico“ goriških Italijanov proti Slovincem. To našo vest je pa popolno glasilo italijanskih olivkancev tako zazvnilo, kakor da bi bila „Soča“ pisala, da so bili ali kolovodje goriških Italijanov kot zastopniki raznih društev k novemu župniku na kosilo na dan inštalacije, ter jih zagovarja, da so bili šli kot prijatelji iz mladih let in ne kot zastopniki društev. Na to, česar nismo niti z besedico omenili, odgovarja goriška gospoda; o tem pa, kar smo v resnici pisali, si ne upa odgovoriti ter molči, kakor bi ne imela jezika. To je značil!

Družba rudečega križa za ranjene vojake imela je preteklo nedeljo v naši mestni dvorani, katero je g. župan blagovoljno v to prepustil svoj letošnji občni zbor. Prebrala sta se poročilo in račun za leto 1885/86 ter so se izvolili trije pregledovalci računov. Potem izpregovori g. Rugier Kürner, ki se potožuje, da šteje goriška podružnica samo 150 udov, kar je gotovo premalo z ozirom na to, da šteje Gorica 20 tisoč prebivalcev. Praša, kaj bi bilo uzrok tej prikazni, ter zanika, da bi to prihajalo odtod, ker žive v mestu razne narodnosti (židi, Italijani, Nemci, Slovinci). Poudarja, da tu gre za človekoljub namen, da narodna prашanja nimajo tu ničesa opraviti, da je treba okleniti se društva in podpirati je posebno z ozirom na črno vojsko, ki se je uvedla, in na mnoge potrebe, ki bi znale nastati vsled nje. Slednjič predlaga, naj društveno predsedništvo objavi ognjen oklic do meščanov brez razlike narodnosti, katerim naj se vabijo k obilnemu pristopu. Predlog se je sprejel. Objavilo se je tudi tiskano poročilo o delovanju društva v zadnjih dveh letih.

V Trstu zamrlo je društvo „Società patriottica“, katero je imelo namen širiti v mestu avstrijski duh. Ne vemo, ali ni našlo za svoj namen pravih tal ali pravih voditeljev ali pa ni enega ni drugega. Lansko leto bi bilo imelo društvo dokazati, da v Trstu so mogoče volitve v avstrijskem duhu tudi brez Slovincov, ter je doseglo, da celo v onem volilnem razredu, v katerem prevagujejo c. k. uradniki, so zmagali kandidati italijanskega društva „Progresso“. Da bi ne zakrivilo tudi letos kaj takega, je rajše umrlo; in vlada, kakor je pisal neki list, poplača njegovo dolgove. Komaj je društvo zaspalo, uže so razpisane dopolnilne volitve za mestno starešinstvo. Zdi se, da pokojnikovo ulogo prevzame društvo „Pro patria“, katero šteje mnogo udov in se po tem odlikuje, da ni slovensko, torej sposobljeno, da zastopa državni patriotizem, kajti po mnenju nekaterih politikov je vsaka reč toliko bolj „državna“, kolikor bolj je protislovsanska.

Goriški židovski list vidi zdražbo povsod, kjer se Slovenec kaže Slovenca ali kjer ne zataji svoje narodnosti. Če nosi italijanski mladenič Oberdankov klobuk, če se krasi italijansko deklo s cvetico marjetico, če vpije vesola družba, da so „giovaní ardenti“, če se kdo umika s Travnika vojaški godbi, če se pelje kdo mimo kosarno in se javno pomenuje avstrijskim vojakom, če se živzga o javnih slovesnostih, ne izve „Corriere“ nikoli nič o tem; če pa razvijajo slovenski fantje, ki prihajajo v svojo mesto cesarju zvestobo prisegat, narodno zastavo, ali če praznuje kralj Humbert svoj 43. god, tedaj je za židinja vsa na škripcih ter púro meter dolge članke

v svoj list. Če vidi zdražbo na eni strani, naj je vidi še na drugi. Slovenski fantje se svojih „zdražeb“ ne bojijo, ker vejo, da so cesarske in avstrijske.

Narodna Čitalnica Vipavska pravi, da korist Erjavčevega spomenika in ustanove s pomočjo v ta namen blage volje sodelujočih vipavskih rodoljubov v nedeljo 27. (nam. 19.) t. m. besedo, katerej bo spored: 1. Prolog; besede Sim. Gregorčiča; 2. Kantata; nglasbil v slavo Fr. Erjavcu Ant. Förster; možski zbor. 3. Raupach — Malavašič: Mlinar in njegova hči, žaloigra v petih dejanjih. Začetek točno ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo 40 kr., za sedež 30 kr. Preplačila se hvaležno sprejmo. — Gledé blagega namena, gledé resne volje sotrudnikov in drugih izrednih priprav za to igro, pričakovati ni le povoljnega izida besede, ampak tudi gmotnega vspeha vsled obilne udeležbe, katere se nadejajo. Odbor.

Zgodovina pedagogije, ki se tiska v „Učiteljskem Tovarišu“ izide v posebni knjižici, ki bo de stala 70 kr. Dovoljujem si vabiti, da bi si jo naročili g. g. učitelji in šolski prijatelji. Pri tej priliki prosim one gospode, ki so dobili od mene kako knjigo na ogled, naj bi mi jo vrtili na moje stroške, ako je ne nameravajo plačati. V Krškem, 10. marca 1887. Ivan Lapajne.

Javna zahvala.

Podpisani štejem si v resnično dolžnost, da izrečem svojo najsrčnejšo zahvalo odvetniku **dr. Kamila Eggerju** za njegov neumorni trud, s katerim je dosegel, da je končal in dobil mojo 14 letno pravdo. Razen ustne zahvale naj sprejme gospod odvetnik tudi to javno in iskreno zahvalo. Na Livku, 10. marca 1887.

J. K.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji za pol leta gl. 2.30; za četr let gl. 1.15.

Jožef Culot, v Raštelji 2—25.

Naznanjam poštenim kmetovalcem, da sem dobil te dni vsakovrstnih vrtnih semen, frišnih in zagotovljenih. Dalje naznanjam, da moja štacuna je vedno dobro preskrbljena z drobnino in igračkami vsake vrste po tako nizkih cenah, da se jej ni bati tekmecev.

Jožef Culot v Raštelji.

Jožef Culot, v Raštelji 2—25.

V pisarni Seitz-eve tiskarne nasproti seme-nišču v Gorici prodaja se po znižani ceni — za 1 gl. 30 kr.

VELIKI TEDEN

IN

VELIKA NOČ,

spisal profesor Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti na povzetje. Kdor pa denar uže z naročilom vred pošlje, naj pride ne še 10 kr. za vožni list.

Nove, bolj priročne **podobice** v raznih barvah za dražbo **živega Rožnega venca** dobivajo se roža — 15 listkov po 50 kr. (in poštino) pri vodstvu bratovščine pri Sv. Jakupu v Ljubljani pa tudi potom vseh knjigarjev.

Sadna drevesca - kolči in jajca za lego.

Vrste jabolčnih drevesc: Cesarjevič Rudolf — Štajarski mašanekar — Angleška zimna parmena — Rumeni kosmač — Sivi kosmač — Ca. Alekander — Tirolski beli rožmarinček — vsa lepo vzrasla drevesca z vrhom. Drevec 40 kr. — majna 20 kr. Hruške najboljših vrst. drevesce po 30-45 kr. Marelice — breskve — slive in murbova drevesca po 30-40 kr. Kolči belega vlaškega rizlinga in traminca 100 kolčij 40 kr. Kokošja jajca za lego od 12 najboljših vrst kokošjih za gospodarstvo in lepotečje. jajce po 15 kr. Vse to prodaja: **Josip Stiegler**, oskrbnik pri prevzišč. gosp. Fr. Coroninju v St. Petru pri Gorici.

Samo sredi Raštelja št. 7.

ANTON POTATKY V GORICI.

Bogata zalega: norimberškega in galantarijskega blaga, lepotečja, dišav, igrač, nogovic, živnih priprav, sukanca in preje, krojaških in čevljarških potrebščin, priprav za potaške in kadilce, cigaretnega papirja, celuloidnih zavrtnikov in zapestnikov za duhovnike, moščane in vojake; posebnost: najfineje igle za šivalne stroje.

Za pomladno setev se najtopleje priporočajo

SEMENA

prave francoske lucernske in štajerske radeče detelje zagotavljeni, brez preslike, potem italijanske Ray — (izmed najboljših krmil) in angleške Ray — trave, kakor tudi raznih vrst zelenjav najboljše dobrote, ki hitro kali.

Na drobno in na deb. lo.

Slovenske molitvene in spodbudne bukve.

Naslednje knjige iz zaloge Matije Gerborja v Ljubljani:

A. Za mladino.

Hrisogon M. Kruh angeljski. — Pintar L. Sveti Anđelj varh. — Nebeške iskrice. — Pobožni otrok. — Volčič Janez. Jezus in Marija moja ljubezen. — Pustite te male k meni, ker njih je nebeško kraljestvo.

B. Za odrasle.

Čast Boga na višavah in mir ljudem na zemlji. — Ključ nebeških vrat — Jeran L. in Zamojic A. Lilja v Božjem vertu. — Lah V. Sv. Alojzij. — Lesar A. Jezus Kristus devicam svojim nevestam na sercu govori. — Pintar L. Mašno in druge molitve. — Rozman I. Dekliške bukve. — Slava Marije Device (I. del. — Volčič Janez. Božja pot k naši ljubi Gospej presvetoga serca. — Getzemani in Golgata. — Gospod usliši moje molitve. — Sveti misijonski križ. — Marija zgodnja Danica, mati milosti Božje. — Naša ljuba Gospa presvetoga serca. — Stopinje k popolni ljubezni Božji. — Sveta ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni Božje. — Vertec nebeški. — Vijolice bratom in sestram družbe vednega čiščenja sv. Jožefa. — Zlata šola.

C. Pobožne knjige.

Bratovščina sv. Uršule. — Volčič Janez. Devetdnevica k naši ljubi Gospej presv. Serca. — Petdeset zdihljejev k Mariji Devici. — Ura moliti Jezusa v Zakramentu ljubezni.

D. Knjige za službo božjo.

Molitve pri očitni službi Božji. — Sveti Listi in Evangeliji. — Angeljska služba za strežbo pri sv. maši.

E. Pesmarice.

Volčič J. & Jeran L. Svete pesmi III. in IV. knjiga. Te knjige dobivajo se vedno, raznovrstno vezane, kakor: v usnji, plačau, v rujavem usnji, sč slonovo kostjo ali s penarejenim kristalnim steklom, pri

V. Sandruelliju

Via S. Sebastiano št. 3
v Trstu.

Naročitbe izvršujejo se točno in hitro na vse strani.

Želodčne bolezni hitro in gotovo ozdravi jeruzalemski balzam edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila. Večji del onih kapljic, izljevov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letečimi besedami, ni drugega ko prevar. pogosto še škodljiva. Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljalni moči na želodčne žive, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste. Ta balzam, bogat krepčajoče moči kineškega r-barbara, korenike, ki je sploh znana po svojem pre-bavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izvirajočim iz nerednega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gujusu, riganju, zabasunju, hemorojdalnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.

Glavna zalog v lekarni **G. B. Pontoni** v Gorici.
V TRSTU pri **G. B. Rovis**, v KORMINU pri **A. Franzoni**, v TOLMINU pri **C. Palisca**.

DROGERIJA

Antona Mazzoli-ja
v Gosposki ulici in pri Mestnem vrtu
V GORICI

Prah ki pogasi vsak požar.

To najvsepešnejše sredstvo, ki ugasi hipoma vsak požar, je do zdaj edino znano, da se je potrdilo po mnogih skušnjah, ki so dokazale, da ta prah je prekosil vse do zdaj znane in hvaljene iznajdbe. Zato ga priporočam slavnim uradom, gasilcem, obrtnijskim poljetjim in zasobnikom.

Stroški za ta prah so prav majhni v primeri z ogromno škodo, katero naredi večjih požar v najkrajšem času.

Edina zaloga slovečega **Portlandskega cementa iz Kufsteina**, katerega so rabili s čudovitim vspehom pri velikanskem vodotoku na Dunaji in pri drugih velikih stavbah tukaj in v okolici, kakor tudi hidravličnega japonskega (rim-skega cementa).

Vitrijolova tekočina proti strupeni rosi ali peronospori na trtah, najboljše vrste, preiskana in potrjena sč spričevalom tukajšnjega c. k. poskuševališča za vinorejo po najnižji ceni.

Zaloga barv, čopičev, malarskih potrebščin, drog (dišav), postavno dovoljenih zdravil in mineralnih vod, kakor tudi edina zaloga luga „PURITAS“ za čiščenje perila.

Vse po prav nizkih cenah.

Št. 141.

Razpis dražbe.

Po sklepu c. k. pomnoženega okrajnega šolskega sveta razširi se šolska hiša pri Sv. Luciji in popravi se šolska hiša v Volčah. Te dela se oddajo dne 6. aprila t. l. po dražbi pri podpisanim uradu ob 11. uri predpoldne. Za prve so preudarjeni stroški na 5.549 gl. 84 kr., za drugo pa na 819 gl. 57 kr. Do dneva dražbe bota razpoložena dotična načrta, preudarka in pogoji v tukajšnji uradnji.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V TOLMINU dne 12. marca 1887.

Prodaja smrekovih sadik.

V c. k. centralni drevesnici pod Rožnikom proda se 4 milijone triletnih, lepih smrekovih sadik v skupinah po tisoč kosov, katerih vsaka z zavijanem vred stane 2 goldinarja. Naročila vsprejema c. k. deželno gozdno nadzorništvo v Ljubljani do konec marcija t. l.

Mnogo prihrani,

kdor kupi obleko v

krejačnici Ignacija Steinerja, ki je največja v Gorici

v kateri se dobi vsak čas na veliko izbiro narejena obleka po naslednjih cenah:

Popolna pomladanska obleka za gospode	od 8 do 20 gl.
„ „ „ „ dečke	„ 6 „ 15 „
„ „ „ „ otroka	„ 3 „ 10 „
Povrline pomladanske suknje za gospode	„ 8 „ 30 „
Pomladanski škrti	„ 5 „ 15 „

Vrhu tega bogata zalog vsakovrstne robe iz raznih tovar. en po naročilu vsled mere, ki se izvrši točno in hitro. Uzorci na zahtevo brezplačno in prosti poštino.

Novo došli dolmani najnovejšega kroja od 8 do 50 gl. za gospé. Šaki za gospé od 4 do 15 gl.